

УДК 339.9: 338.001.36

Бочарова Ю. Г.,
канд. екон. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: y.bocharova@ukr.net

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
ТА МЕХАНІЗМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

UDC 339.9: 338.001.36

Bocharova Yu. H.,
PhD in Economic
sciences,
Associate Professor

Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: y.bocharova@ukr.net

**PRIORITY DIRECTIONS AND MECHANISM OF INNOVATIVE
INFRASTRUCTURE MODERNIZATION OF UKRAINE UNDER
GLOBALIZATION CONDITIONS**

***Мета.** Мета статті полягає у визначенні пріоритетних напрямів, механізму модернізації інноваційної інфраструктури України в умовах глобалізації.*

***Методи.** У процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи та прийоми пізнання: теоретичне узагальнення і порівняння, аналіз і синтез, індукція та дедукція, групування та класифікація, моделювання.*

***Результати.** Визначено сутність поняття «модернізація інноваційної інфраструктури», «механізм модернізації інноваційної інфраструктури», основні елементи механізму модернізації інноваційної інфраструктури, у т. ч. пріоритетні напрями модернізації інноваційної інфраструктури України. Представлено концептуальну схему дії механізму модернізації інноваційної інфраструктури. Надано характеристику стану та особливостей розвитку інноваційної інфраструктури України у 2008-2017 рр. Використання результатів проведеного дослідження під час розробки стратегії модернізації програми, стратегії розвитку та модернізації інноваційної інфраструктури України дозволить підвищити ефективність державних зусиль у зазначених вище напрямках.*

***Ключові слова:** інноваційна інфраструктура, модернізація, механізм модернізації інноваційної інфраструктури, принципи модернізації, напрями модернізації.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин значення та роль інфраструктури в цілому, інноваційної інфраструктури зокрема для забезпечення конкурентоспроможності, соціально-економічного зростання та розвитку країн в умовах глобалізації важко переоцінити, про що об'єктивно свідчать численні емпіричні дослідження [1, 2, 3 та ін.]. Як результат, інвестиції в інфраструктуру та інновації, у інноваційну інфраструктуру, її модернізація та розвиток є однією із 17 глобальних цілей [4], які визначають глобальну стратегію розвитку всіх, у т. ч. і України, країн сучасного світу до 2030 р. Беручи до уваги все зазначене вище, сьогодні існує нагальна потреба забезпечення подальшої генези теорії та практики розвитку інноваційної інфраструктури, визначення пріоритетних напрямів та механізму її розвитку в Україні.

© Ю. Г. Бочарова, 2018

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Дослідженню зазначених питань, феномену інноваційної інфраструктури в цілому присвячено праці як українських [5,6], так і зарубіжних [7, 8] вчених.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, незважаючи на важливість інноваційної інфраструктури для забезпечення соціально-економічного розвитку суспільства, сьогодні поза увагою дослідників залишаються пріоритетні напрями та механізм модернізації інноваційної інфраструктури, що визначило мету та основні завдання даної роботи.

Метою статті є визначення пріоритетних напрямів, механізму модернізації інноваційної інфраструктури України в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз джерел [5–10] дозволяє зробити висновок, що:

1. Модернізація інноваційної інфраструктури — етап розвитку інноваційної інфраструктури, який логічно завершує її трансформації, зумовлені адаптацією до змін, які мають місце у зовнішньому середовищі, спрямований на забезпечення максимальної відповідності стану та параметрів розвитку системи актуальним умовам та імперативам її розвитку.

2. Під механізмом модернізації інноваційної інфраструктури доцільно розуміти складну динамічну систему цілей, принципів, методів, інструментів приведення стану та параметрів функціонування інноваційної інфраструктури у відповідність до актуального стану та вимог середовища, що її оточує. Особливості модернізації інноваційної інфраструктури визначаються станом та особливостями розвитку інноваційної інфраструктури, що передують її модернізації (рис. 1).

Таким чином, важливе значення для визначення дієвого та ефективного механізму розвитку інноваційної інфраструктури має встановлення її актуального стану та особливостей розвитку.

Аналіз стану та особливостей розвитку інноваційної інфраструктури України у 2008–2017 рр. дозволив встановити, що на сучасному етапі розвитку інноваційна інфраструктура України є не тільки фрагментарною (фіксуються суттєві диспропорції та асиметрії між елементами інноваційної інфраструктури, не всі можливі елементи інноваційної інфраструктури створено та функціонують в Україні), але й демонструє сталу негативну тенденцію розвитку — кількість елементів інноваційної інфраструктури постійно скорочується, знижується рівень інноваційної активності підприємств. Так, у 2010–2017 рр. загальна кількість інвестиційних фондів та компаній, інноваційних фондів та компаній скоротилася на 782 одиниці (з 3134 одиниць у 2010 році до 2352 одиниць у 2017 р.); кількість бізнес-центрів скоротилася на 139 одиниць (з 449 одиниць у 2010 році до 310 одиниць у 2017 році); кількість бізнес-інкубаторів на 16 одиниць (з 71 одиниці у 2010 році до 55 одиниць у 2017 році). У 2010–2017 рр. фіксується нарощення лише кількості технопарків (кількість технопарків збільшилася на 62 одиниці). Найбільш розвиненим різновидом елементів інноваційної інфраструктури є інноваційні фонди та компанії.

Зазначені негативні тенденції та особливості розвитку інноваційної інфраструктури пояснюються як загальною несприятливістю інституційного середовища для розвитку інноваційної інфраструктури в Україні, так і недосконалістю нормативно-правового середовища розвитку інноваційної інфраструктури. Так, як свідчить аналіз джерел [17–19], розвиток інноваційної інфраструктури, інноваційна діяльність характеризуються низьким рівнем привабливості та престижності у суспільстві (табл. 2).

Крім того, сьогодні в Україні чітко не визначені основні елементи, які формують інноваційну інфраструктуру; відсутні чіткі критерії диференціації елементів іннова-

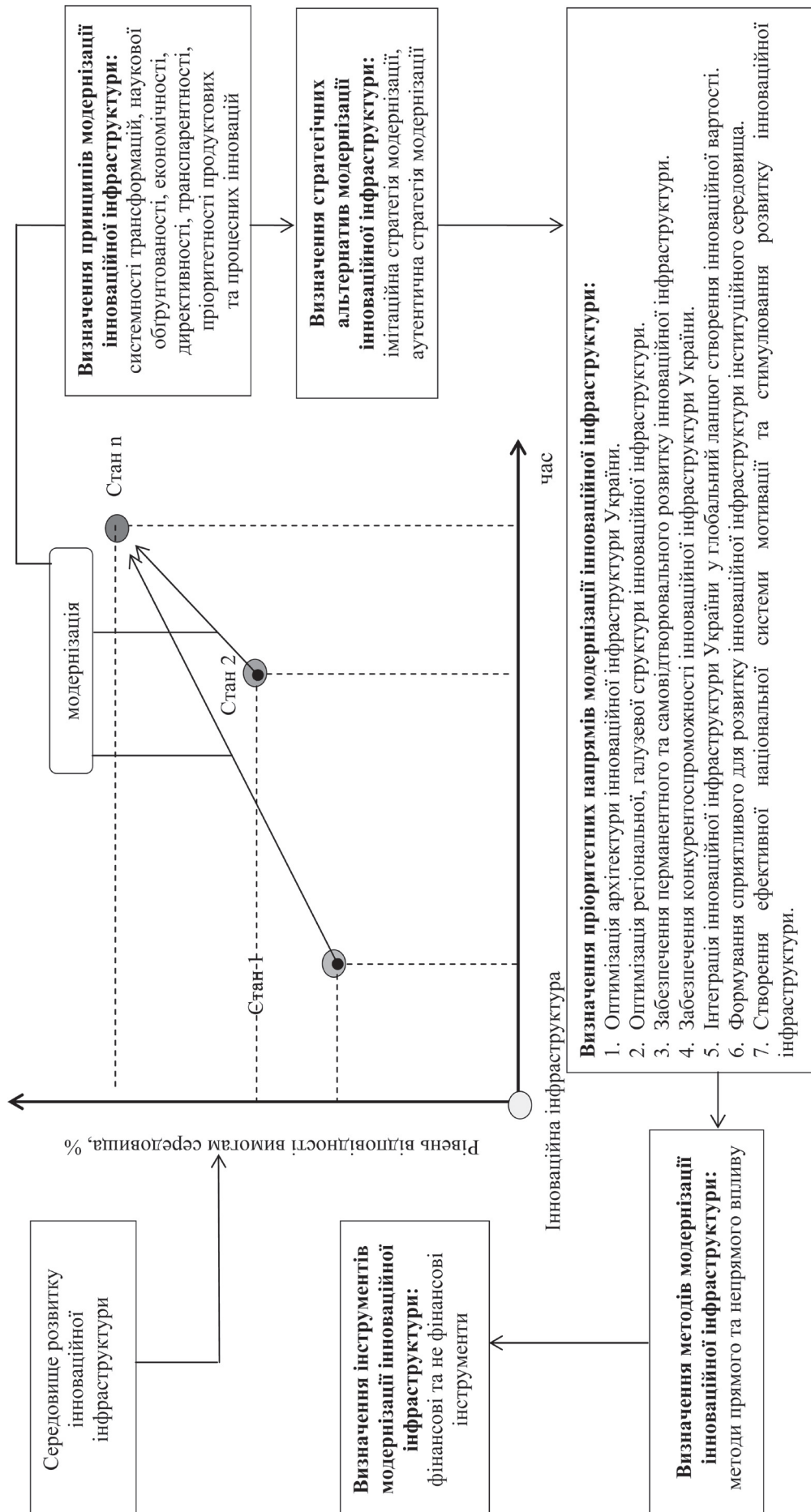

Рисунок 1 – Механізм модернізації інноваційної інфраструктури України в умовах глобалізації

Таблиця 1 — Елементи інноваційної інфраструктури (складено та розраховано автором на основі даних джерел [11–16])

Елементи інфраструктури	Довідково	Рік					Абсолютне відхилення 2010–2017 рр.	
	2008 р.	2010	2012		2014	2017		
Бізнес-центри	465	449	531		480	310		-139
Бізнес-інкубатори	69	71	76		79	55		-16
Технопарки	40	41	46		50	62		21
Індустріальні парки	н/д	н/д	н/д		н/д	4		н/д
Інвестиційні фонди і компанії	3061	3134	2275	3031	3034	1699	2352	-782
Інноваційні фонди і компанії			756			653		
Усього інноваційно активних підприємств, % від загальної кількості обстежених підприємств	21		14,6		18,4 ¹			2,6

Таблиця 2 — Розподіл неінноваційних підприємств за причинами, що перешкоджали здійсненню інновацій, % (складено та розраховано автором на основі даних джерел [17–19])

Показники	2008–2010 рр.	2012–2014 рр.	2014–2016 рр.	Середнє значення	Абсолютне відхилення
1	2	3	4	5	6
Немає вагомих причин здійснювати інновації	н/д	82,2	83	82,6	0,8
у тому числі					
— низький попит на інновації на ринку	4,2	6,0	10,2	6,8	6,0
— через попередні інновації ²	2	3,9	8,7	4,9	6,7
— через дуже низьку конкуренцію підприємства на ринку	н/д	3,0	5,9	4,5	2,9
— відсутність хороших ідей або можливостей для інновацій	н/д	7,4	9,3	8,4	1,9
Можливому впровадженню інновацій перешкоджають вагомні чинники	н/д	17,8	17	17,4	-
у тому числі					
— відсутність коштів у межах підприємства	16,3	11,4	9,7	12,5	-6,6
— відсутність кредитів або прямих інвестицій ³	8,7	6,1	н/д	7,4	-
— відсутність кредитів або приватного капіталу	н/д	н/д	5	5,0	-
відсутність кваліфікованих працівників у рамках підприємства	3,4	1,7	2	2,4	-1,4

¹ Дані подані за 2014–2016 рр.

² Немає необхідності у зв'язку з попередньою інноваційною діяльністю на підприємстві (2008–2010 рр.)

³ Відсутність фінансування за межами підприємства (2008–2010 рр.)

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6
труднощі в отриманні державної допомоги або субсидій для інновацій	5,3	5,8	6,5	5,9	1,2
відсутність партнерів по співпраці	н/д	1,9	1,4	1,7	-
невизначений попит на інноваційні ідеї ¹	5,7	2,1	2,8	3,5	-2,9
занадто велика конкуренція на ринку ²	7,1	4,3	5,3	5,6	-1,8
зависокі витрати на інновації	12	н/д	9	10,5	-
законодавчі/нормативні акти, що створили додаткове навантаження	н/д	н/д	5,8	5,8	-
відсутність інформації про технології	2,1	н/д	н/д	2,1	-
відсутність інформації про ринки	1,9	н/д	н/д	1,9	-

ційної інфраструктури; не визначений механізм та стратегія розвитку інноваційної інфраструктури, інструментарій державної підтримки її розвитку; не визначена методика аналізу та оцінки інноваційної інфраструктури; відсутні критерії та показники оцінки стану та особливостей розвитку інноваційної інфраструктури.

Беручи до уваги актуальний стан та особливості розвитку інноваційної інфраструктури України, ознайомлення із досвідом розвитку інноваційної інфраструктури найбільш інноваційних країн сучасності дозволив визначити:

1. Наступні принципи модернізації інноваційної інфраструктури:

Системність трансформацій — модернізація інноваційної інфраструктури має базуватися на системному підході, забезпечувати узгодження цілей модернізації із цілями управління інноваційною інфраструктурою.

Наукова обґрунтованість — необхідність та доцільність модернізації має бути чітко теоретично обґрунтована та доведена.

Економічність — витрати на модернізацію не повинні перевищувати позитивний ефект від її проведення.

Директивність — модернізація інноваційної інфраструктури має базуватися на встановлених пріоритетах розвитку, визначати систему інструментів та методів їх досягнення.

Транспарентність — модернізація інноваційної інфраструктури має здійснюватися на засадах прозорості, відкритості та гласності

Пріоритетність продуктивних та процесних інновацій — дані типи інновацій, як свідчать результати дослідження ЮНЕСКО [344], є найбільш поширеними у країнах із високим рівнем доходів, є найбільш економічно доцільними: продуктивні інновації виступають найважливішим показником інноваційності країни, процесні — відіграють допоміжну роль у впровадженні інновацій.

2. Стратегічні альтернативи модернізації:

¹ На ринку домінують певні підприємства (2008–2010 рр.)

² Непотрібно у зв'язку з невизначеним попитом або немає попиту на інновації (2008–2010 рр.)

Імітаційна стратегія модернізації (повна, часткова (стратегія запозичень)) — передбачає модернізації інноваційної інфраструктури на основні стратегії, яка була успішно реалізована у іншій країні.

Аутентична стратегія модернізації — процес модернізації інноваційної інфраструктури максимально враховує актуальний стан специфіку.

3. Наступні напрями модернізації національної інноваційної інфраструктури:

Оптимізація архітектури інноваційної інфраструктури України.

Оптимізація регіональної, галузевої структури інноваційної інфраструктури.

Забезпечення перманентного та самовідтворюваного розвитку інноваційної інфраструктури.

Забезпечення конкурентоспроможності інноваційної інфраструктури України.

Інтеграція інноваційної інфраструктури України у глобальний ланцюг створення інноваційної вартості.

Формування сприятливого для розвитку інноваційної інфраструктури інституційного середовища.

Створення ефективної національної системи мотивації та стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури.

4. Наступні методи модернізації інноваційної інфраструктури: методи прямого та непрямого впливу.

5. Наступні інструменти модернізації інноваційної інфраструктури: фінансові та нефінансові інструменти.

Висновки. Як свідчить проведений аналіз, механізм модернізації інноваційної інфраструктури є складною керованою динамічною системою принципів, напрямів, методів, інструментів приведення стану та параметрів функціонування інноваційної інфраструктури у відповідність до актуального стану та вимог середовища, що її оточує. На сучасному етапі розвитку інноваційної інфраструктури України основними напрямками її модернізації та розвитку мають стати: оптимізація архітектури інноваційної інфраструктури України; оптимізація регіональної, галузевої структури інноваційної інфраструктури; забезпечення перманентного та самовідтворювального розвитку інноваційної інфраструктури; забезпечення конкурентоспроможності інноваційної інфраструктури України; інтеграція інноваційної інфраструктури України у глобальний ланцюг створення інноваційної вартості; формування сприятливого для розвитку інноваційної інфраструктури інституційного середовища; створення ефективної національної системи мотивації та стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури. Використання результатів проведеного дослідження під час розробки програми, стратегії розвитку та модернізації інноваційної інфраструктури України дозволить підвищити ефективність державних зусиль у зазначених вище напрямках.

Список літератури / References

1. Sustainable infrastructure and finance. How to Contribute to a Sustainable Future, (2016). Available at : http://unepinquiry.org/wp-content/uploads/2016/06/Sustainable_Infrasturcture_and_Finance.pdf.

2. Доклад ЮНЕСКО по науке: на пути к 2030 году (2015) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002354/235407r.pdf>

Doklad JuNESKO po nauke: na puti k 2030 godu (2015). [UNESCO Science Report: Towards 2030]. Available at : <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002354/235407r.pdf>.

3. Veugelers, R. Innovative firms in Global Value Chains' (2013). Available at : https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/expert-groups/i4g-reports/i4g_policy_brief__21_-_innovative_firms_global_value_chains.pdf.

4. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» 2017 р. http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

Natsionalna dopovid «Tsili Staloho Rozvytku: Ukraina» (2017). [National Report «Sustainable Development Goals: Ukraine»]. Available at : http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.

5. Князевич, А. О. Формирование и функционирование инновационной инфраструктуры Украины : монография / А. Князевич ; под науч. ред. д. э. н., проф. И. Бритченко. — Рівне : Волинські обереги, 2016. — 272 с.

Kniazevych, A. O. (2016). *Formirovanie i funkcionirovanie innovacionnoj infrastruktury Ukrainy* [Formation and functioning of the innovation infrastructure of Ukraine]. Rivne, Volynski oberehy Publ., 272 p.

6. Юринець, З. В. Державна інноваційна стратегія та політика в умовах формування інноваційно орієнтованої економіки / З. В. Юринець // Формування ринкової економіки в Україні: збірник наук. праць. — Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. — 2016. — Вип. 36. Ч.2. — С. 311–317.

Iurynets, Z. V. *Derzhavna innovatsiina stratehiia ta polityka v umovakh formuvannia innovatsiino oriientovanoi ekonomiky* [State innovation strategy and policy in the conditions of formation of innovation-oriented economy] // *Formuvannia rynkovoi ekonomiky v Ukraini* [Formation of a Market Economy in Ukraine], issue 36, part 2, pp. 311–317.

7. Singer, P. L. (2017). Investing in «Innovation Infrastructure» to Restore U. S. Growth // Information Technology & Innovation Foundation. Available at : <http://www2.itif.org/2017-innovation-infrastructure.pdf>.

8. Promising practices in building innovation infrastructure the role of innovation brokers (2017). Available at : [http://www.coecon.com/assets/roleinno vationbrokers.pdf](http://www.coecon.com/assets/roleinno%20vationbrokers.pdf).

9. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. — 7-е изд., доп. — М. : Институт новой экономики, 2008. — 1472 с.

Azriliyan, A. N. (ed.) (2008). *Bol'shoi ekonomicheskii slovar'* [The Great Economic Dictionary]. Moscow, Institut novoy ekonomiki Publ., 1472 s.

10. Business Dictionary. Available at : <http://www.businessdictionary.com/definition/infrastructure.html>ionary.

11. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Розвиток малого і середнього підприємництва [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0ced3c9f-a057-4852-9072-151dd387356a&title=Institutsii-SchoZabezpechuiutPidtrimkuPidprimnitstva>.

Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine. *Rozvytok maloho i serednoho pidpriemnytstva* [Retailers of small and medium enterprises]. Available at : <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0ced3c9f-a057-4852-9072-151dd387356a&title=Institutsii-SchoZabezpechuiutPidtrimkuPidprimnitstva>.

12. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://old.kmu.gov.ua/document/250167513/R0504-00.doc>.

Stratehiia rozvytku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini na period do 2020 roku [Strategy for the development of small and medium enterprises in Ukraine for the period up to 2020]. Available at : <http://old.kmu.gov.ua/document/250167513/R0504-00.doc>.

13. Український фонд підтримки підприємництва [Електронний ресурс]: офіц. сайт / [голова Наглядової ради фонду Бродський Михайло Юрійович]. — Електрон. текст. дані. — К., 2012. — Режим доступу: <http://www.ufpp.gov.ua/>

Ukrainskyi fond pidtrymky pidpriemnytstva [Ukrainian Fund for Entrepreneurship Support]. Available at : <http://www.ufpp.gov.ua>.

14. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні — 2009 рік [Електронний ресурс] : нац. доп. // Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва. — К., 2009. — Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/files/a7feb.doc>.

State Committee of Ukraine for Regulatory Policy and Entrepreneurship (2009). *Pro stan ta perspektyvy rozvytku pidpryemnytstva v Ukraini — 2009 rik* [About the state and prospects of entrepreneurship development in Ukraine — 2009]. Available at : <http://www.dkrp.gov.ua/files/a7feb.doc>.

15. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні, 2014 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226.htm>.

Analitichnyi zvit pro stan i perspektyvy rozvytku maloho ta serednoho pidpryemnytstva v Ukraini, 2014 [Analytical report on the state and prospects of development of small and medium enterprises in Ukraine, 2014]. Available at : <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226.htm>.

16. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні — 2010 рік [Електронний ресурс] : нац. доп. // Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва. — Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/files/c19f3.doc>.

State Committee of Ukraine for Regulatory Policy and Entrepreneurship (2010). *Pro stan ta perspektyvy rozvytku pidpryemnytstva v Ukraini — 2010 rik* [About the state and prospects of entrepreneurship development in Ukraine — 2010]. Available at : <http://www.dkrp.gov.ua/files/c19f3.doc>.

17. Доповідь «Обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією)» за період 2008–2010 років [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/katalog/nauka_in/Inn_2010.zip.

Dopovid «Obstezhennia innovatsiinoi diialnosti v ekonomitsi Ukrainy (za mizhnarodnoiu metodolohiieiu)» za period 2008–2010 rokiv [Report «Survey of Innovation Activity in the Economy of Ukraine (by International Methodology) «for the period of 2008–2010]. Available at : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/katalog/nauka_in/Inn_2010.zip.

18. Доповідь «Обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією)» за період 2012–2014 років [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2015/dop/11/dop_inn_2014_p.zip

Dopovid «Obstezhennia innovatsiinoi diialnosti v ekonomitsi Ukrainy (za mizhnarodnoiu metodolohiieiu)» za period 2012–2014 rokiv [Report «Survey of Innovation Activity in the Economy of Ukraine (by International Methodology) «for the period of 2012–2014]. Available at : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2015/dop/11/dop_inn_2014_p.zip.

19. Доповідь «Обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією)» за період 2014–2016 років [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/dop/11/dop_inn_2016.zip

Dopovid «Obstezhennia innovatsiinoi diialnosti v ekonomitsi Ukrainy (za mizhnarodnoiu metodolohiieiu)» za period 2014–2016 rokiv [Report «Survey of Innovation Activity in the Economy of Ukraine (by International Methodology) «for the period of 2014–2016]. Available at : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/dop/11/dop_inn_2016.zip.

Цель. Цель статьи состоит в определении приоритетных направлений, механизма модернизации инновационной инфраструктуры Украины в условиях глобализации.

Методы. В процессе исследования использованы следующие общелогические методы и приемы познания: теоретическое обобщение и сравнение, анализ и синтез, индукция и дедукция, группировка и классификация, моделирование.

Результаты. *Определена сущность понятия «модернизация инновационной инфраструктуры», «механизм модернизации инновационной инфраструктуры», основные элементы механизма модернизации инновационной инфраструктуры, в т. ч. приоритетные направления модернизации инновационной инфраструктуры Украины. Представлена концептуальная схема действия механизма модернизации инновационной инфраструктуры. Охарактеризованы состояния и особенностей развития инновационной инфраструктуры Украины в 2008–2017 гг.*

Использование результатов проведенного исследования при разработке программы, стратегии развития и модернизации инновационной инфраструктуры Украины позволит повысить эффективность государственных усилий в указанных выше направлениях.

Ключевые слова: *инновационная инфраструктура, модернизация, механизм модернизации инновационной инфраструктуры, принципы модернизации, направления модернизации.*

Goal. *The purpose of the paper is the determining the priority directions, the mechanism of modernization of Ukraine's innovation infrastructure under of globalization conditions.*

Methods. *In the process of research, the following general scientific methods and techniques of cognition have been used: theoretical generalization and comparison, analysis and synthesis, induction and deduction, grouping and classification, modeling.*

Results. *The essence of the concept «modernization of innovation infrastructure», «mechanism of modernization of innovation infrastructure», main elements of the mechanism of modernization of innovation infrastructure, including priority directions of modernization of Ukraine's innovation infrastructure were determined. The conceptual scheme of the mechanism of innovation infrastructure modernization was presented. The state and peculiarities of the development of Ukraine's innovation infrastructure in 2008–2017 were characterized. So, analysis of the state and peculiarities of the development of Ukraine's innovation infrastructure in 2008–2017 made it possible to establish that at the present stage of development of Ukraine's innovation infrastructure is not only fragmentary (fixed significant disproportions and asymmetries between elements of innovation infrastructure, not all possible elements of innovation infrastructure are created and operate in Ukraine), but also shows a steady negative trend of development — the number of elements of innovation infrastructure is constantly shrinking, the level of innovation. In addition, It was founded that the mechanism of innovation infrastructure modernization is a complex dynamic system of goals, principles, methods, tools for bringing the state and parameters of the functioning of the innovation infrastructure in line with the current state and requirements of the environment surrounding. The main principles of innovation infrastructure modernization are: the system of transformations, scientific substantiation, efficiency, directionality, transparency, priority of product and process innovations Priority directions of modernization of innovation infrastructure: 1. Optimization of the architecture of Ukraine's innovation infrastructure. 2. Optimization of the regional, branch structure of the innovation infrastructure. 3. Provision of permanent and self-propagating development of innovation infrastructure. 4. Ensuring the competitiveness of Ukraine's innovation infrastructure. 5. Integration of Ukraine's Innovation Infrastructure into the Global Chain of Creation of Innovative Value. 6. Formation of an innovative infrastructure for the institutional environment favorable to development. 7. Creation of an effective national system of motivation and stimulation of innovation infrastructure development.*

Using results of the research conducted during the development of the strategy for modernization of the program, strategy for the development and modernization of the in-

novation infrastructure of Ukraine will increase the efficiency of state efforts in the above-mentioned directions.

Key words: innovation infrastructure, modernization, mechanism of modernization of innovation infrastructure, principles of modernization, directions of modernization.

Надійшла до редакції 17.05.2018

УДК 332.1

Іванова Н. С.,
канд. екон. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна,
e-mail: ivanova@donnuet.edu.ua

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА РЕГІОНІВ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

UDC 332.1

Ivanova N. S.,
PhD in Economic sciences,
Associate Professor

Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: ivanova@donnuet.edu.ua

IDENTIFICATION OF EFFECTIVE MANAGEMENT'S LATENT FACTORS OF REGIONAL ECONOMIC SECURITY

Мета. Мета даного дослідження — дослідження економічної безпеки регіонів в системі забезпечення економічної безпеки національної економіки

Методи. Для досягнення визначеної мети застосовувалися методи теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, логічного узагальнення, аналогій, порівняльного співставлення, метод таксономічного аналізу. Метод таксономічного аналізу дозволив побудувати узагальнюючу оцінку складного об'єкта або процесу, а саме показник економічної безпеки регіонів. Застосування методу головних компонент дозволило виділити основні фактори (компоненти) економічної безпеки регіонів та розрахувати їх інтегральний показник. Метод середніх та середньозважених величин дозволив визначити показник економічної безпеки національної економіки в аспекті участі регіонів. Метод ретроспективного аналізу дозволив дослідити динаміку та визначити тенденції змін інтегрального показника економічної безпеки регіонів та національної економіки.

Результати. В результаті проведеного дослідження економічної безпеки регіонів в системі національної економічної безпеки визначено показники економічної безпеки національної економіки. Головною складовою є інтегральні показники економічної безпеки регіонів. Недоліком запропонованого методу середніх величин є ігнорування участі кожного регіону у забезпечення національної економічної безпеки, з цією метою застосовано метод середньозважених величин, складовою якого є значення ваги кожного регіону. Вагомість кожного регіону визначено за питомою вагою регіону в чисельності наявного населення країни. За результатами розрахунків (таксономічний показник; метод середньозважених величин) максимальне значення економічної безпеки національної економіки спостерігається у 2011 році — 0,38, після чого значення зменшується до рівня 0,31 в 2015 році. За результатами розрахунків (метод головних

© Н. С. Іванова, 2018